

Stríðsárinum nummar fyra komin:

Millum minur og kavbátar

Niels Juel ARge, útvarpsstjóri, hevur á forlagnum Hvessingi givið út eina bók afturat um stríðsárinum 1940–45. Hesaferð skrivar hann í bestseljararøð síni um tíðina, tá trolararnir »Nýggjaberg« og »Tór II« fórust, og tá minurnar skolaðu fyri durunum í mongum bygdum.

Heitið á tí fjórðu bókini hjá Niels Juel Arge um Stríðsárinum 1940–45 lýsir ógvuliga væl ta støðu, sum feroingar vóru í árinum 1942 og 1943.

Flotin sigldi millum kavbátar og minur, hvar hann kom, og heimafolkíð visti ongantíð, nær ein minna brast fyri durunum. Fleiri vóru familjurnar, sum gjørdust heimleysar eina tíð, tí húsin fóru av minuspronging.

Mjóanes í Pauken-schlag

Serliga á rekaplássum var ótti á fólk, og bygd vóru minnihúsið til fólk at goyma seg í, meðan minurnar skolaðu í fjørni til tær brustu, ella tað eydnaðist at avmontera tær.

Skipini hildu fram at sigla við fiski úr Íslandi go Føroyum til Bretlands, og hesi árin mistu vit eisini fleiri skip, summi við stórum manningum.

Serliga hættisligt var á leiðini millum Føroyar og Ísland, har týskir kavbátar og flugvarar áhaldandi lógu eftir teimum feroysku skipunum, sum tey ikki skuldu koma fram til Bretlands við neyðsynjarvørnum.

Yviri undir canadastrondini sá manningin á skonnartini »Mjóanes« í kanónmúlan á tí fyrsta kavbátinum, sum fór vestur hagar at sokkja skip, men hann skjeyt ikki.

Britu-Bernhard skjýtur flugvara

Týskir kavbátar søktu teir báðar trolararnar »Nýggjaberg« úr Miðvági og Tór II úr Havn. »Nýggjaberg« fór við mann og mús, tá kavbátaskiparin Degen skjeyt hann niður sunnanfyri Ísland, og bert triggir mans bjargaðust av Tóri II, tá ein annar kavbátur skjeyt hann niður.

Týski kavbátaskiparin Degen skrivaði í rapport sína, at »Nýggjaberg« var eitt meinaleyst skip, sum tendraði siglingarljósini klokkan 9 á kveldi á veg undan Íslandi til Bretlands.

Ti bar so sera væl til hjá kavbátinum at elda trol-

aran, og hann sakk við mann og mús eftir tveimum minuttum, tá ein torpedo hevði rakt hann.

Nógv skip vóru eisini hesa tíðina fyri flugvara-álopum. Summi av teimum vóru søkt, á øðrum vóru menn særdir ella skotnir til deyðis, og Birtu-Bernhard í Miðvági var heiðraður fyri at skjóta flugvara niður.

Jóhan í Hoyvík rým-ur úr Danmark

1943 var eisini árið, tá Jóhan í Hoyvík og hansara menn gjørdur ta manndómsbragd, at teir á litlu »Hoyvík« flyddu úr tí týskt hersetta Danmark til tær bretskt hersettu Føroyar og komu væl frá tí.

Men tað var um reppið, at teir vóru tiknir av nazistunum í Esbjerg í síðstu løtu, og bøv, sum teir høvdu við frá feroingum í Danmark, fingur teir brent í síðstu løtu.

Útlendsk skip komu eisini illa fyri undir Føroyum. Fyri júl í 1942 kom eitt einsamt afturskip rekandi inn millum oyggjarnar. Manning var á afturskipinum, men forskipið hvarv med alla. Hetta var eitt norskt handilsskip, sum var brotnað av um tvørar.

Manningin varð tikin í land suðuri í Vági, men eingilskmenn fóru avstað við skipinum.

Fleiri radarstöðir í Føroyum

Útlendskir flugvarar dattu niður í Føroyum, á Viðoyinni og Suðuroynni, og týskir flugvarar flugu eins og bretskir alsamt til Føroya. Í bókini eru ein heil myndafráseggn frá einum týskum fjarritara, sum fleyg 83 ferðir til Føroya.

Sjálvsagt var nógv loyniligt í Føroyum undir krignum, og tað var eisini loynidómur, at eingilskmenn høvdu beinleiðis radarstöðir her. Men teir høvdu fimm — í Mykinesi, á Trælanipuni, á Borðuni, í Akkrabyrgi og á Eiðis-kolli.

Farvegurin etir tær sæst enn dagin í dag —

um tú veitst, hvar tú skalt leita.

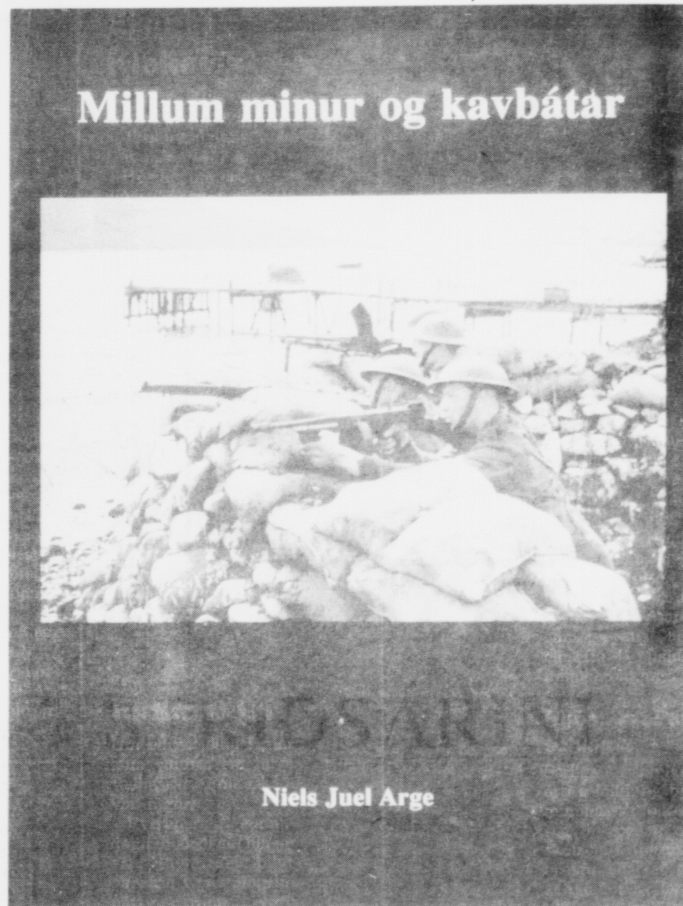
Karl Einarsson ella Jógvan í Garði?

Og alt meðan hetta fór fram kundu feroingar lurta eftir tíðindum á feroyskum úr Berlin. Men hvør var maðurin, sum læs hesi tíðindi, og hvaðani fekk hann tey?

Varð tað íslendingurin Karl Einarsson, sum hevði búð í Føroyum fyri kriggið, ella var tað ein týskari Dr. Runtze, sum hevði hildið til úti í Hesti í tredivunum, og sum rópti seg Jógvan í Garði.

Greitt verður millum so mangt annað frá hesum í fjórðu bókini um Stríðsárinum, sum hevur nógvar spennandi og forkunnugar myndir frá hesi tíð.

Týski fjarritarin Ernst Manske hevur avmyndað næstan allar oyggjarnar á kanningarferðum sínum

Niels Juel Arge

úr Norra og skreddarin í Gøtu, Palli Thomsen, hevði myndað ólið frammi, tá minurokið í Syðrugøtu

var uppá tað ringasta og fólk gjørdust húsíll. Stríðsárinum nummar fyra »millum minur og kav-

bátar« er ein góð jólagáva og hon kostar 288,00 kr. og er 283 bls. stór.

Lærari til byggiteknikarar

Søkt verður eftir lærara/um við hægri tekniskar útbúgving at undirvísar byggitteknikarum.

Lærugreinirnar eru:

Berandi konstruktiónir
Tekniskar innleggingar
Byggiplanlegging og stýring
Fysikk/kemi
Danskt/føroyskt
Enskt/týskt

Byrjað verður fyrst í januar 1989.

Meira fæst at vita við at venda sær til skúla á tlf. 11957.

Tekniski Skúlin í Tórshavn
Tórsgøta 21 — Postbox 239
FR-100 Tórshavn

Laborantstarv

Til Náttúruvísindadeildina á Fróðskaparsetri Føroya verður søkt eftir laboranti.

Tann, ið settur verður, skal gera starvsstovukanningar og taka lut í fyrireikingum av venjingarundirvísing av næmingum.

Nærri upplýsingar fáast við at venda sær til Náttúruvísindadeildina, tlf. 15306.

Umsóknarfreistin er 5. desember 1988.

Umsóknir við viðmælum og prógvi verða at senda til:

Fróðskaparsetur Føroya
Debesartøð
FR 100 Tórshavn

Hús ella íbúð

søkist beinanvegin ella í seinasta lagi til 1. februar 1988.

Tlf. 19101 ella 11820